

РЕШЕНИЕ

№ 7531

гр. София, 13.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43
състав**, в публично заседание на 01.12.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **2072** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.
Образувано е по искова молба на Е. Д. М. с настоящ адрес в СЦЗ, с която е предявен иск срещу Главна дирекция „Охрана“ на Министерство на правосъдието за заплащане на обезщетение в размер на 100 000 лева главница и лихва от 14.02.2020г. за претърпени неимуществени вреди от конвоирането му с белезници на краката и ръцете за участие в съдебно заседание, заснето от медиите и публикувано в пресата и интернет, довели до нарушаване правото му на човешко достойнство, унижение, опозоряване, изтезаване, болки и страдания и тежък психически тормоз. С молба от 19.06.2020г. на назначения по реда на ЗПП процесуален представител адв. Ю. е направено уточнение, че незаконосъобразните действия на служители на ответника, от които са причинени вредите са отказ да свалят белезниците от ръцете на ищеца в съдебната зала в открито съдебно заседание по НАХД № 1006/2016г. по описа на СНС, провело се на 14.02.2020г. в сградата на Специализирания наказателен съд в [населено място], [улица]. Физическият тормоз се изразява в това, че белезниците са били стегнати и са причинявали болка на ищеца, освен това са ограничавали свободното движение на ръцете му, което е физическо издевателство. Психическият тормоз се състои в това, че ищецът е представен пред обществото като виновен, въпреки, че е неосъждано лице. С това са накърнени честта и достойнството му,

публично е бил изложен и опозорен. Твърди се, че тези действия са в нарушение на чл. 5 от Директива 2016/343 на ЕП и на Съвета, на чл. 1, 3, 14, 17, 18, 46, 53 от ЕКПЧ, разпоредби на ДФЕС, ДЕС, цитирани в исковата молба, а вредите са закономерна последица единствено от отказа на служителите на ответника да се свалят белезниците на ищеца в съдебна зала. Периодът, за който се претендира обезщетението е от 14.02.2020г. до 21.02.2020г., посочен в молба от 09.07.2020г.

Ответникът – Главна дирекция „Охрана“ в писмен отговор на исковата молба оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. При конвоирането до съдебната зала белезниците са били поставени на основание чл. 18, ал. 3 и ал. 6 от Правила за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГД „Охрана“. В съдебната зала са били свалени непосредствено след влизане на съдебния състав по устно разпореждане на неговия председател и на основание чл. 26, ал. 2, т. 3 от Правилата.

Прокурор М. от СГП дава заключение, че исковата претенция е неоснователна и недоказана и следва да бъде отхвърлена.

Административен съд София – град, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Видно от протокол от съдебно заседание на 14 състав на СНС по нохд №1006 по описа на СНС за 2016г., ищецът е участвал в съдебното заседание по делото, проведено на 14.02.2020г. В протокола от съдебното заседание не е отразено разпореждане на председателя на състава за сваляне на белезниците на конвоирания подсъдим Е. Д. М.. За установяване на обстоятелството дали подсъдимият Е. Д. М. е бил с поставени белезници по време на съдебното заседание в СНС на 14.02.2020г. са разпитани свидетелите М. В. П. и А. А. М.. Свидетелят М. В. П. дава показания, че заседанията в СНС са публични и винаги има журналисти. Конвоираните подсъдими са с белезници, а ищецът го конвоират винаги окован в крачни белезници. Споделял със свидетеля, че не се чувства добре и е бил унижен пред СНС от белезниците на краката му. Свидетелят А. А. М. посочва, че е участвал в заседанието на СНС на 14.02.2020г., но не може да каже дали Е. Д. М. е бил с белезници на краката и ръцете. Разпитан е и свидетеля К. М. Н., служител на Главна дирекция „Охрана“, който дава показания, че съгласно правилата за конвоиране, обвинените и подсъдимите за умишлени престъпления и участници в О., за които се предвижда наказание за срок над 10 години задължително се конвоират с колани, белезници на краката и на ръцете. В съдебна зала белезниците на краката се махат по изрично разпореждане на съдията, а на ръцете се махат при влизане на съдебния състав. Свидетелят не може да посочи дали в залата е имало журналисти, камери.

Прието е заключение на съдебно – психологическа експертиза, кредитирано от съда. Вещото лице дава заключение, че ищецът личностово се представя като дисхармонично структуриран с нереалистична представа за себе си, засилен егоцентризъм, умело използва заучени клишетата и правни изрази, демонстрирайки негативни преживявания като болки, страдания, изтезания психически тормоз и унижения, чийто еквивалент не е открит по време на психологическото изследване. Испитва неприятни усещания на раздразнение и гняв при носенето на белезници, но конвоирането е по правилата за подсъдими за тежки умишлени престъпления. Относно негативните последици и периода от време, през който са търпени се дава заключение, че ищецът не е споделил конкретни негативни последици /физически

травми, наранявания, затаени дълбоко обидни изрази и думи/ относно конвоирането с белезници.

При така установените факти, Административен съд София - град обосновава следните правни изводи:

Искът е процесуално допустим като предявен от активно легитимирана страна, претендираща присъждане на обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни действия на служители на ответника, при изпълнение на административна дейност. Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл. 205 от АПК.

Разгледана по същество исквата молба е неоснователна по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия.

За да бъде ангажирана отговорността на държавата на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ , следва ищецът да установи по безсъмнен и категоричен начин наличието на следните кумулативно изискуеми предпоставки, а именно: 1.незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред относно актовете, а в случаи на претендирани вреди от незаконосъобразни действия/ бездействия, незаконосъобразността им се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение; 2.настъпили вреди и 3.наличие на пряка причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт или твърдените незаконосъобразни действия и/ или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Посочените предпоставки следва да се констатират кумулативно като липсата, на която и да е от тях е пречка да се реализира отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ.

Съобразно установената фактическа обстановка и събраните доказателствени материали по делото, настоящият състав приема, че не са налице посочените кумулативно изискуеми предпоставки за възникване на отговорността на ответника по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Първата предпоставка е незаконосъобразни фактически действия при осъществяване на административна дейност. По делото е безспорно установено, че Е. Д. М. е участвал в съдебно заседание на СНС на 14.02.2020г., за което е бил конвоиран от служители на ответника. За установяване на обстоятелството дали ищецът е бил с поставени белезници по време на съдебното заседание са разпитани свидетелите М. В. П., А. А. М. и К. М. Н.. От показанията на свидетелите не може да се установи, че Е. Д. М. е бил с поставени белезници на ръцете и на краката по време на съдебното заседание, нито, че в съдебната зала са присъствали представители на медиите, които да са направили обществено достояние това обстоятелство. Свидетелят М. П. не е присъствал на заседанието и показанията му са по принцип за начина на конвоиране и медийното отразяване на заседанията в СНС, както и тези на служителя на Главна дирекция „Охрана“, но не за конкретната дата 14.02.2020г. В заседанието е участвал А. А. М., който обаче не може да каже дали Е. Д. М. е бил с белезници на ръцете и на краката по време на заседанието. Това не

може да се установи и от приложения протокол от съдебното заседание. Относно конвоирането до съдебната зала К. М. Н. дава показания за практическото приложение на „Правила за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на главна дирекция „Охрана“. Посочва, че съгласно правилата, обвиняемите и подсъдимите за умишлени престъпления и участници в О., за които се предвижда наказание за срок от над 10 години задължително се конвоират с колани, белезници на краката и на ръцете. Конкретно доказателства за начина на конвоиране на ищеца до СНС по делото не са налице. Показанията на свидетелите не установят как е бил конвоиран Е. М. до съдебната зала. От обясненията на ищеца в с.з. на 01.12.2021г. е видно, че по делото на СНС е подсъдим за „грабежи и убийства, делото е наречено в медиите „Килърите 2“, тоест за тежки умишлени престъпления, които подлежат на наказание „лишаване от свобода“ за срок над 10 години, като делото представлява обществен и медиен интерес. В този случай, съгласно чл. 18, ал. 6 и ал. 8 от Правилата за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на главна дирекция „Охрана“, конвоирането се извършва с поставени специални колани с фиксирани белезници на ръцете и допълнително белезници на краката, или специален комплект белезници за ръце и крака. Не е допуснато нарушение на посочените правила и конвоирането на ищеца до съдебната зала с белезници не е незаконосъобразно фактическо действие на служителите на ответника. Не е допуснато нарушение и на чл. 5 от Директива 2016/343 на ЕП и на Съвета относно укрепването на някои аспекти на презумпцията за невинност и на правото на лицата да присъстват на съдебния процес в наказателното производство. Съгласно чл. 5 от Директива 2016/343 на ЕП и на Съвета, държавите членки вземат подходящи мерки, за да гарантират, че заподозрените и обвиняемите не са представяни като виновни, в съда или пред обществеността, чрез използването на мерки за физическо възпиране. Но, Параграф 1 не възпрепятства държавите членки да прилагат мерки за физическо възпиране, които са необходими по специфични за делото съображения във връзка със сигурността или за да се попречи на заподозрения или обвиняемия да се укрие или да установи контакт с трети лица. В случая правилата на ГД „Охрана“, конкретно разпоредбите за конвоиране на лица, подсъдими за тежки престъпления, участници в О. и по дела с обществен и медиен интерес са с цел осигуряване безопасността на придвижване на тези лица и са необходими по специфични за делото съображения във връзка със сигурността, съответно на цитираната разпоредба от Директива 2016/343 на ЕП и на Съвета.

От фактите по делото следва, на първо място, че органите на ГД „Охрана“ в процесния случай са действали законосъобразно, в условията на обвързана компетентност и съобразно данните за ищеца в качеството му на подсъдим, и второ, същият не е излаган пред обществеността през процесния период, с оглед на което не се установиха по делото данни за нарушаване на презумпцията за невинност чрез поставянето на белезници и извършени незаконосъобразни фактически действия.

На следващо място, оплакванията за причинени неимуществени вреди като физически и психически тормоз, болки, страдания, накърнено човешко достойнство, унижение и опозоряване се оборват от заключението на съдебно – психологическата експертиза. Вещото лице посочва, че ищецът демонстрира негативни преживявания, чиито еквивалент не се открива по време на психологичното изследване. Няма медицинска документация, свидетелстваща за наранявания, охлузвания, други физически травми. Експертизата не е установила и психически травми. Действително, при конвоирането

за участие в съдебното заседание на СНС ищецът е изпитал раздразнение и гняв, които съставляват неимуществена вреда, но липсват доказателства за причинно – следствената връзка с действията на служителите на ответника. От друга страна, от данните по делото, в това число и от заключението на вещото лице, не следва, че тези страдания са били прекомерни, надвишаващи обичайния праг, който неминуемо следва от подобно ограничение.

Относно обстоятелството дали действията на служителите на ответника попадат в приложното поле на чл.3 ЕКПЧ, то според ЕСПЧ, - например в решението по делото Б. К. срещу България, § 86 от него, ЕСПЧ е приел, че: „Малтретирането трябва да има минимално ниво на суровост, за да попадне в обхвата на член 3 от Конвенцията. Оценката на този минимум е относителна: тя зависи от всички обстоятелства по делото, като естеството и контекста на третирането, продължителността му, физическите и психическите последици от това, а в някои случаи, пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата.“

От изявлението на вещото лице за психиката на ищеца, за това, че преживяванията, породени от конвоирането на ищеца по процесния начин могат да бъдат „преработени“, съдът приема, че действително превес имат психическите последици, но негативните изживявания поради конвоирането на ищеца на процесната дата, не са достигнали такава степен на суровост, която да обоснове извод на съда за нарушаването на забраната по чл.3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи. Също по делото няма данни за неправилно поставяне на бележниците по начин, който да увреди ищеца.

От изложеното, в това число и по критериите на Европейския съд по правата на човека, следва да се приеме по делото, че не се доказаха елементите незаконосъобразно фактическо действие на служители на ответника по смисъла на чл.205, ал.4 АПК при конвоирането на ищеца за съдебно заседание на 14.02.2020г. в СНС по нохд №1006/2016г., нито причинени болки и страдания и съответно претърпени неимуществени вреди поради нарушаване на забраната за нечовешко и унижително отнасяне по чл.3 ЕКПЧ, идентична и прилагана еднакво със забраната по чл. 4 от Хартата за основните права на Европейския съюз.

За да бъде ангажирана отговорността на държавата и общините за вреди, следва кумулативно да се установяват елементите, предвидени по чл.1 от ЗОДОВ, в случая незаконосъобразно фактическо действие /бездействие на административен орган, при и по повод административна дейност, претърпени вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразността на фактическото действие/ бездействие. В казуса по делото не се установи нито един от тези елементи. Следователно, исковата претенция е изцяло неоснователна и съдът следва да постанови отхвърлянето ѝ. Поради отхвърляне на претенцията за главницата, не се дължи и акцесорното вземане за лихви.

От ответника е поискано отхвърляне на иска с всички законни последици в отговора на исковата молба, но не е конкретизирано искане за присъждане на разноски.

В полза на съда обаче следва да се присъдят разноските по производството, на основание чл. 10, ал. 2, изречение първо от ЗОДОВ. Тази разпоредба предвижда, че ако искът бъде отхвърлен изцяло, съдът осъжда ищеца да заплати разноските по производството. Такъв характер имат разноските за възнаграждението на вещото лице Д. С. А. – С. в размер на 200 лв. платени от бюджета на съда.

На основание изложеното и чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Е. Д. М., с [ЕГН], иск срещу Главна дирекция "Охрана" при Министерството на правосъдието, за присъждане на обезщетение в размер на 100 000 (сто хиляди) лева за неимуществени вреди поради конвоирането му с белезници и участие в заседание на 14.02.2020г. в СНС по нохд №1006/2016г.

ОСЪЖДА Е. Д. М., с [ЕГН], да заплати по сметка на Административен съд София - град сумата от 200 (двеста) лева за разноски.

Решението на съда подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република България с касационна жалба в 14 - дневен срок от съобщаването му, преписи да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: